

Det samlede antibiotikaforbrug i fjerkræproduktionen var fortsat lavt i 2022

Forbruget af antibiotika til fjerkræ i 2022 var kun lidt højere end i 2021, hvor forbruget var historisk lavt. Selvom forbruget af antibiotika er steget, så er der et stort fald i antallet af besætninger, som behandles. Der var i 2022 tale om et stigende sygdomspres inden for enkelte produktionstyper. Hvis dyr er syge, skal de behandles, og hvis der så er tale om større besætninger, og besætninger som skal behandles flere gange, så tæller det hurtigt op. Det har især givet en stigning i forbruget af antibiotika i ægproduktionen samt en mindre stigning i slagtekyllingeproduktionen.

Af Mie Nielsen Blom,
Landbrug & Fødevarer

Bemærkning: Dette er en opgørelse over det indrapporterede antibiotikaforbrug fra 2012 til og med 2022 for den samlede fjerkræbranche.

Det angivne forbrug er vist i antal aktive kg (sum kg.). Når der i nedenstående er angivet mængde antibiotika, er det altså det totale kg rent antibiotika, der er udskrevet til denne produktionsform.

Fortsat meget lavt antibiotikaforbrug i fjerkræsektoren trods lille stigning fra forrige år

Der skete et fald på næsten 50 % i det årlige forbrug af antibiotika fra 2020 til 2021. I 2022 er det samlede forbrug dog steget en lille smule i forhold til 2021. Der er fortsat tale om et meget lavt samlet forbrug af antibiotika i fjerkræsektoren i 2022 (Figur 1.).

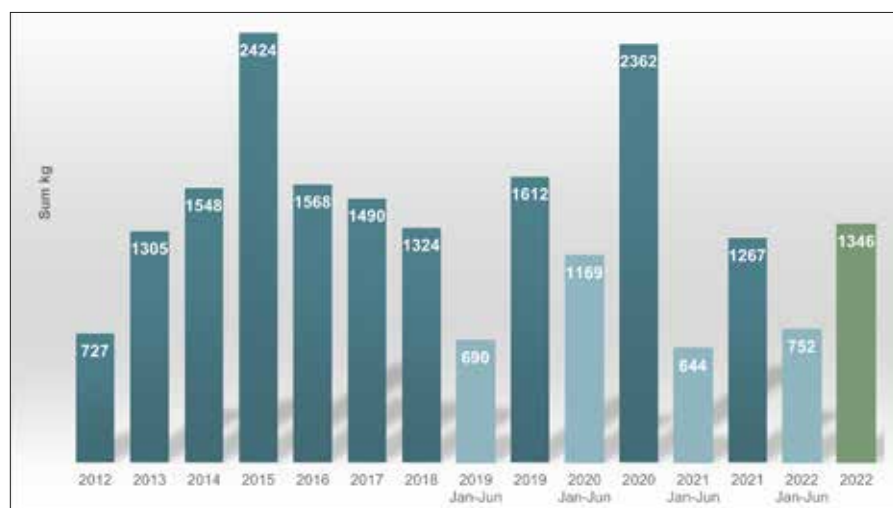
Registreringer i VetStat giver overblik over antibiotikaforbrug

Siden 1. juni 2021 er alle indberetninger om ordinerings af antibiotika sket helt ned på besætningsnummer-niveau. Formålet er at sikre, at alle indberetninger sker direkte på den konkrete virksomhedsart og den rigtige produktionstype. F.eks. æglægger, skrabeægsproduktion. Hvis indberetningen sker med angivelse af en forkert produktionstype, der ikke svarer til de oplysninger, der står anført i CHR-registeret, så vil dyrlægen blive bedt om at ændre indtastningen (Figur 2, 3 og 4.).

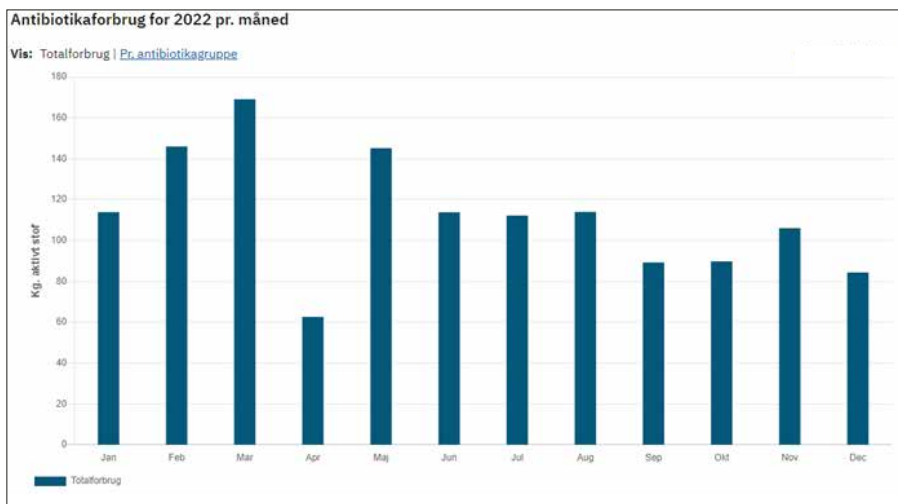
Det skulle betyde, at det fra 1. januar 2022 ville være langt nemmere og mere

Sådan er opgørelsen lavet

Dette notat er udarbejdet efter, at samtlige CHR-numre, der er ordineret antibiotika til i VetStat, er blevet slået op i både CHR-registeret og i Fødevarestyrelsens Zoonosedatabase. Dyreart er tjekket og om nødvendigt rettet, hvis den oprindelige registrering i VetStat ikke var korrekt.

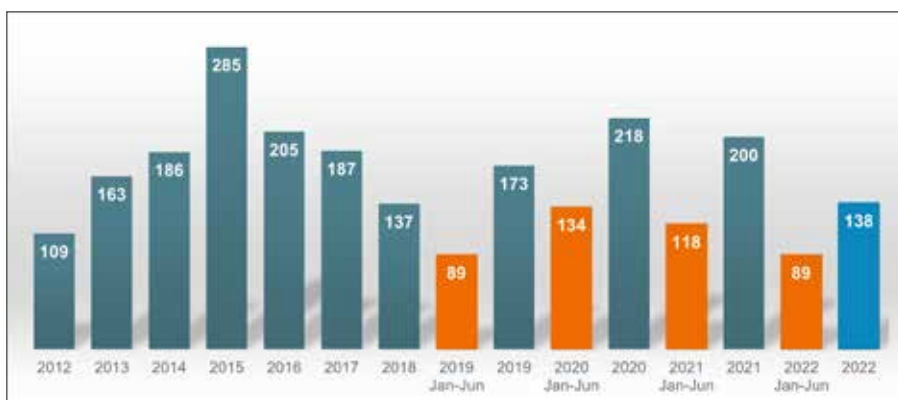
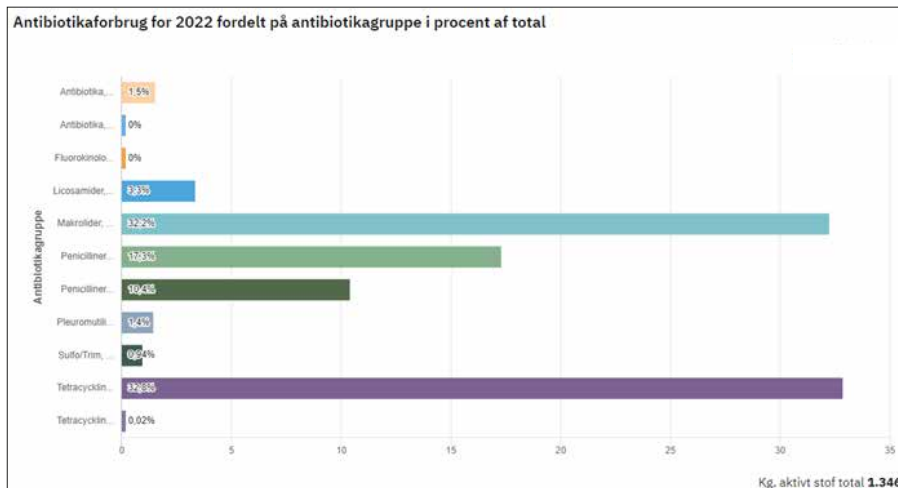

Figur 1. Det samlede forbrug af antibiotika for alt fjerkræ fra 2012 til og med 2022

Figur 2. Antibiotikaforbrug for 2022 pr. måned, Fjerkræ (Kilde: VetStat)

Antibiotikagrube	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Total
Antibiotika,...						0,14	4,7	5,1	11				20
Antibiotika,...			0										0
Fluorokinolo...											0		0
Licosamider,...		5,9	3	2		4,3	2	8,9	5	2		12	45
Makrolider, ...	37	62	45	51	72	23	21	23	33	12	42	14	434
Penicilliner...	47	18	25		15	9,1	22	7,8	14	8,8	45	22	233
Penicilliner...	13	18	0,8	7,2	20	12	18	20	0,8	10	7	13	140
Pleuromutili...	13	6,3				0,25	0,25						19
Sulfo/Trim, ...	1,2	0,6	1,2			1,2	2,4	2,4	0,6	2,4		0,6	13
Tetracyclin...	17	29	89	1,5	39	63	42	47	25	55	12	24	442
Tetracyclin...			0,04	0,04	0,04						0,08	0,04	0,23
Total	114	146	169	63	145	114	112	114	89	90	106	84	1.346

Figur 5. Antal fjerkræproduktioner med antibiotikaforbrug (CHR-nr.)

effektivt at overvåge og vurdere det konkrete antibiotikaforbrug direkte ud fra registreringerne i VetStat. Det konkrete forbrug, der er registreret på fjerkræproduktionen i VetStat er korrekt, men det kan dog konkluderes, at der fortsat er voldsomt mange fejlregistreringer i VetStat, grundet brug af forkerte koder i systemet når der indberettes.

Stort fald i antallet af fjerkræproduktioner, der har fået ordineret antibiotika

Der er i 2022 sket et stort fald i det samlede antal af fjerkræproduktioner der har fået ordineret antibiotika (CHR-numre) sammenlignet med de tidligere år (Figur 5.). I 2022 er der optalt behandlinger på 138 fjerkræbedrifter. Hvis der er be-

Figur 3. Antibiotikaforbrug opgjort på antibiotikagrupper for 2022 pr. måned, Fjerkræ (Kilde: VetStat)

Figur 4. Antibiotikaforbrug for 2022 fordelt på antibiotikagrube i procent af total, Fjerkræ (Kilde: VetStat)

handlet flere virksomhedsarter på samme CHR-nummer, tæller det med flere gange i opgørelsen. Omvendt tæller flere behandlinger på samme CHR-nummer med samme virksomhedsart, kun med i opgørelsen en gang. Antal behandlinger i denne opgørelse er dermed ikke det samme som det konkrete antal ordinationer i VetStat.

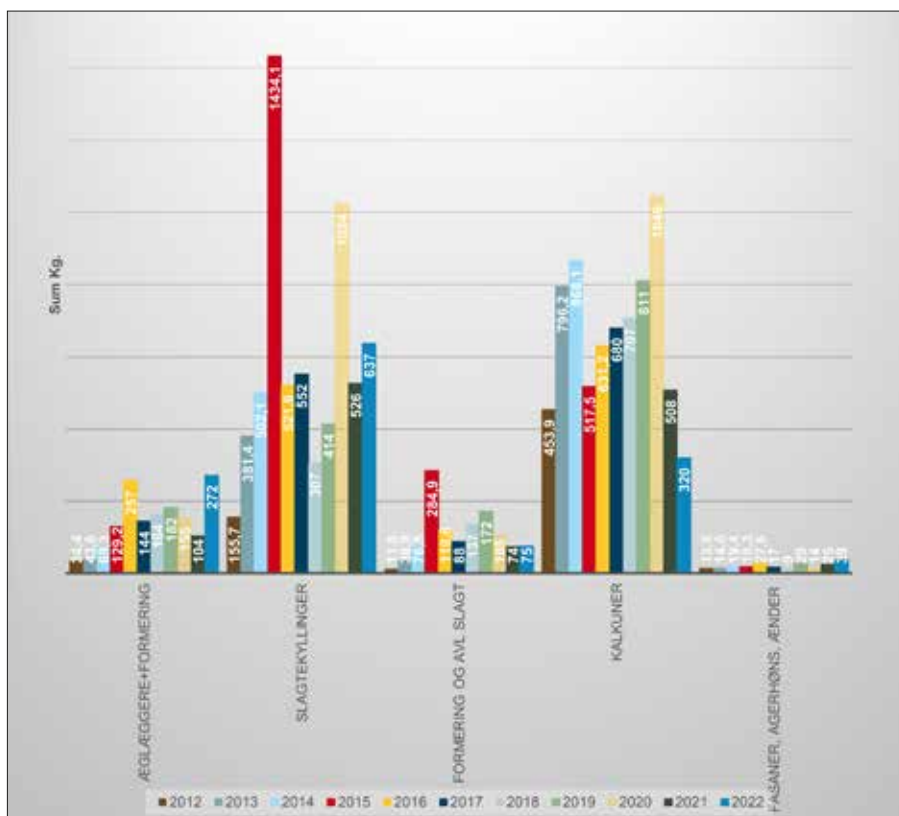
Antibiotikaforbrug fordelt på dyreart

Alle ordinationer fra årene 2012 til og med 2022 er gennemgået enkeltvis og sorteret ud på følgende grupper på baggrund af registreringer af dyreart på den enkelte bedrift i CHR-registeret og i Fødevarestyrelsens Zoonosedatabase (Figur 6.).

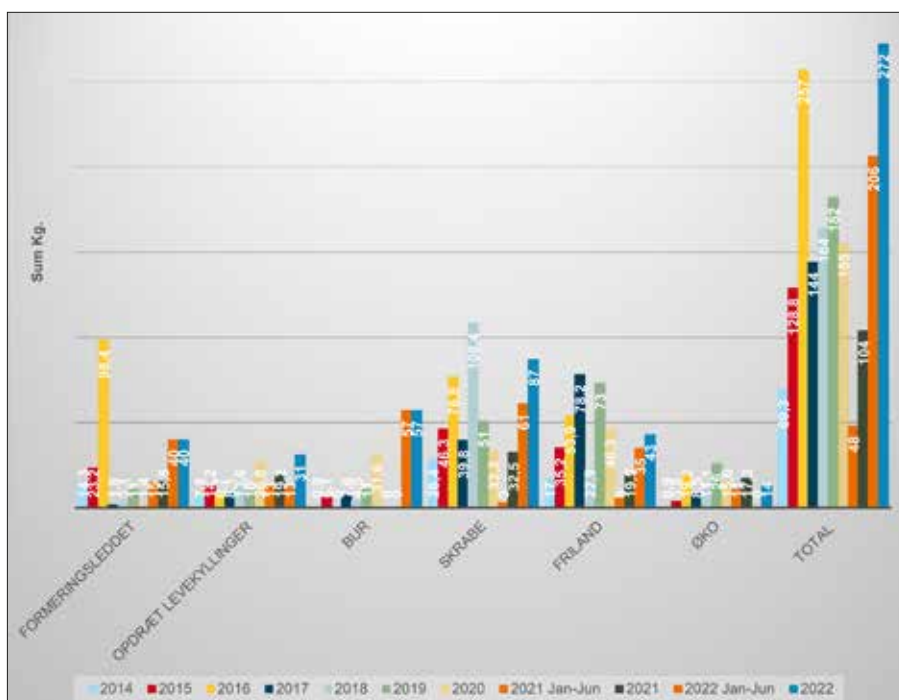
Antibiotikaforbruget i ægproduktionen

Der er sket en stigning i anvendelsen af antibiotikaforbruget for alle grupper inden for ægproduktionen (æglæggere, opdræt og formeringsled) i 2022 undtagen for den økologiske ægproduktion. Især ses der en stigning i første halvår af 2022 hvor 75 % af den samlede tildeling af antibiotika i 2022 er anvendt. Det totale forbrug af antibiotika i 2022 er 272 kg aktivt antibiotika kontra et forbrug i 2021 på 104 kg (Figur 7.).

Antallet af ordinationer i 2022 er ikke steget. Stigningen i antibiotikaforbruget til ægsektoren, skyldes altså, at der i 2022 har været flere store besætninger, som har været ramt af behandlingskrævende sygdomme med gentagne behandlinger. I alt har kun 26 besætninger under hele ægproduktionen været behandlet i 2022. Så der er altså fortsat tale om behandling af ganske få besætninger. Et eksempel på hvordan flokstørrelsen er udslagsgivende på det totale antibiotikaforbrug er, at en enkelt større flok der har krævet behandling i 2022, alene forbrugte 57 kg aktivt antibiotika ud af det totale forbrug på 272 kg.

Figur 6. Antibiotikaforbrug med korrekt dyreart, opgjort årligt 2012-2022, Sum kg.

Figur 7. Fordelingen af anvendt antibiotika på de forskellige produktionsformer og formeringsleddet i ægproduktionen, Sum kg.

Antibiotikaforbruget i slagtekyllingeproduktionen

For slagtekyllingesektoren (primærproduktion og formeringsled) er den samlede mængde af ordineret antibiotika steget lidt (15 %) i 2022 sammenlignet med 2021. Dette skyldes mængden af antibiotika ordineret til den primære slagtekyllingeproduktion, der i 2021 havde et ualmindeligt lavt niveau af antibiotika (Figur 8.).

Der blev til slagtekyllingeproduktionen ordineret antibiotika til 52 forskellige CHR-nr.

Anvendelsen af antibiotika til formeringsledet i 2022 er status quo med anvendelsen i 2021.

Samlet set er der altså fortsat tale om et meget lavt niveau af anvendt antibiotika i 2022, ikke mindst sammenlignet med størrelsen på denne produktion.

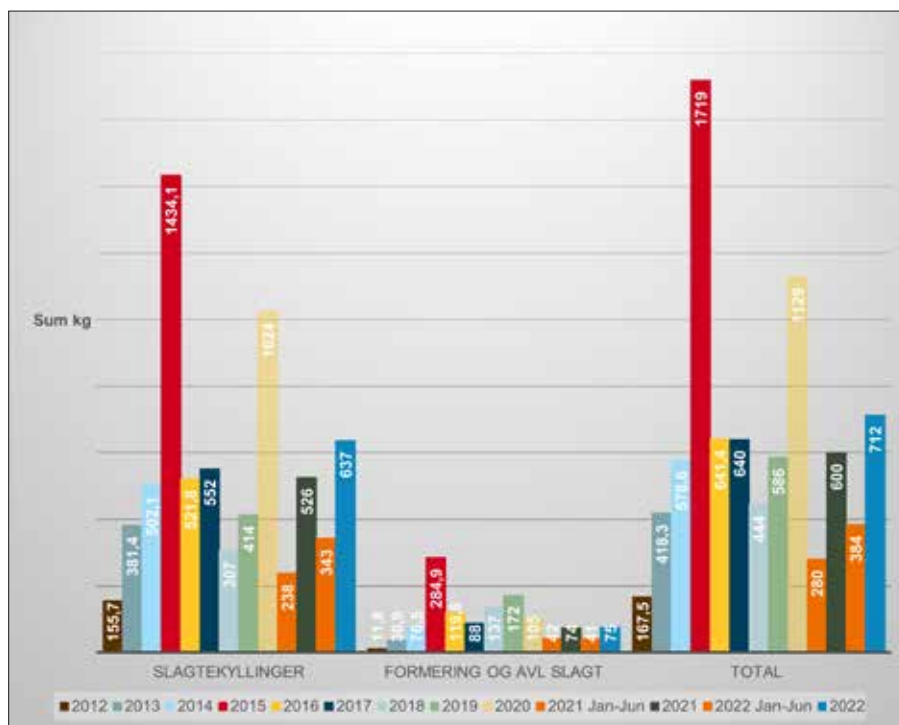
Antibiotikaforbrug i produktionen af kalkuner

For kalkuner er antibiotikaforbruget i 2022 faldet med 37 % i forhold til 2021 til 320 Sum Kg (Figur 9.). Det er en udvikling, der dog hænger sammen med, at flere af kalkunfarmene har været uden dyr i en periode i 2022 som følge af udbrud med AI.

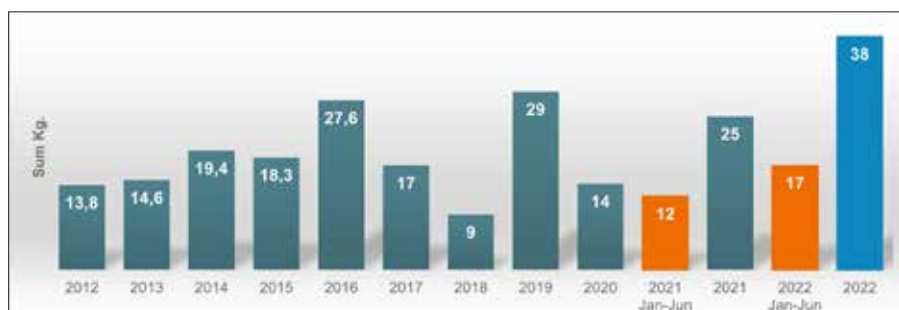
Antibiotikaforbrug i produktionen af fasaner, agerhøns og gråænder

For fasaner, agerhøns og gråænder er der tale om en stigning fra 2021 til 2022. I år er gråænderne regnet med i opgørelsen, men der er dog tale om ganske få og små ordinationer til denne gruppe af fjervildt (3 Sum Kg.). Det er fortsat vigtigt at understrege, at den mængde, der er ordineret til gråænder, fasaner og agerhøns, er meget lille, i alt 38 Sum kg i 2022 (Figur 10.). ■

Figur 8. Det samlede forbrug af antibiotika i slagtefjerkræproduktionen, Sum kg

Figur 9. Det samlede forbrug af antibiotika til kalkunproduktionen, Sum kg

Figur 10. Det samlede forbrug af antibiotika til fasaner, agerhøns og gråænder, Sum-kg